

Profesor V. Jagić v Peterburgu izdal bode, kakor smo čitali v privatnem njegovem, v Ljubljano poslanem pismu, staroslovensko krestomatijo, obsezajočo najlepše odlomke vseh do sedaj znanih staroslovenskih spomenikov. Ker je izmej vseh dosedanjih staroslovenskih krestomatij najboljša in s posebno dobrim okusom in srečno roko zbrana Miklošičeva pošla uže pred več nego desetimi leti do zadnjega iztisa, pozdravljal bode gotovo veselo vsak prijatelj staroslovenskemu jeziku zanimivo knjigo profesorja Jagića, najmarljivejšega slavista poleg Miklošiča.

Štocanim svećenikom po Dalmaciji imenuje se okrožnica, katero razpošilja z ozirom na zadnjo okrožnico papeža Leona XIII. o slovanskih blagovestnikih dvanajst duhovnikov dalmatinskih, na čelu jim gimn. profesor Fr. Bulić — in v katerej pozivljejo vse duhovništvo po Dalmaciji, da „1. obćenito prigrli u božjoj službi jezik sv. Cirila i Metoda (t. j. staroslovensčino, z glagolico pisano); 2. da ga počme dojdüim dnevom 5. Srpuja na blagdan sv. Brače rabiti v crkvi“.

„*Slovinac*“. Omikanim Slovincem, ki se želé naučiti hrvatskega jezika in navaditi tudi cirilice, toplo priporočamo „Slovinca“, list s podobami, ki po dvakrat na mesec izhaja v Dubrovniku (Ragusa) ter prinaša leposlovne članke tiskane z latinico in cirilico. „Slovinac“ vse leto stane 5 gld. Mej družimi članki katere letos objavlja „Slov.“, posebnega spomina vreden je lepo pisani životopis Vuka Stef. Karadžića, v katerem se častno in obširneje omenjata tudi naša rojaka Kopitar in Miklošič.

Nove knjige hrvatske. Slike iz života hrvatskega naroda po Slavoniji i Sriemu. Napisav Mijat Stojanović. Nagradila „Matica Hrvatska“ iz zaklade grofa Draškovića. Vlastita naklada piščeva. Knjiga obsezajoča 17 tiskanih pol, stane 1 gld. 20 kr. — Hajka na vuka. Izvorna pripovedka. Napisav Ivan Zahar. V Zagrebu 1881, 8°, 50 str. „Vienac“, priporočujé to Zaharjevo povest, piše: „Prava je to žica hrvatska, pravi karakteristički život.“ — „Misli o hrvatskej literaturi“ zove se predavanje pravnika Paje Žutića, katero je nedavno čital v „Hrvatskem domu“, znanem akademičnem društvu zagrebskih vseučiliških dijakov, in v katerem trdi, da je razven jedne knjige Starčevićeve in Folnegovičeve „smet in blačna para“ vse, kar so do denšnjega dné napisali najodličnejši literati hrvatski (!). Po vsej pravici ljuti se vrli „Vienac“ na tega starčevićevskega fanatika ter pravi: „A hrvatska mladež je to slušala mirno? Prije 10—15 godina ne bi takov prodavalac čitav izišo bio izmedj hrvatskih mladića. Nigdje na svietu neima primjera tolikoj drzovitosti.“ Pri zadnjih odborovih volitvah v „Hrvatski dom“ zmogli so sami starčevićevci. In novi odbor izvršil je takoj junašk čin, o katerem bode še poznim rodovom vestno in točno poročala svetovna zgodovina. Snél je namreč sè stén ter vrgel iz društvene sobe podobi dveh največjih izdajalcev jugoslovanskih, podobo — biskupa Strossmayerja in našega Bleiweissa!

Kaludjer. Istina i poezija od dra Jovana Subotića. To knjigo zaradi nje zanimivega in pikantnega obsega srbski listi jako hvalijo. Prodaje se v knjigarni Luke Jocića v Novem Sadu po 1 gld. 20 kr. zvezek.

Boleslav Jablonsky †. Slavní česki pesnik Karl Evgen Tupý, bolje znan pod svojim pesniškim imenom „Boleslav Jablonský“, porojen 14. prosinca

1814. l. v Kardašovej Rečici na Českem, umrl je 27. svečana t. l. opat v premonstratenskem samostanu na Zvierzinci v gališkem Krakovem, ter bil je z veliko slavnostjo 11. sušca pokopan v svojej domovini na praškem Višegradu. V českem slovstvu pred letom 1848. ima Jablonský jako častno mesto in njegove „Pisně milostné“ in „Růže Sionská“ obsezajo mnogo najkrasnejših in najpopularnejših pesnij českih. Ostavil je tudi rokopisni zvezek liričnih pesnij v poljskem jeziku. Mnogo njegovih pesniških spisov preložil je Wenzig na nemški jezik.

Češki listi. V „Světozoru“ podava Brandl korenito pisano razpravo o življenji in delovanji Šafaříkovem, poleg tega pa hudo maha po našem Kopitarji, imenuje ga breznačajnega Mefistofela ter nazivlje ga še z družimi — ljubeznjivimi priimki. Kopitar se proti Palackemu, Šafaříku, Hanki in proti vsemu českmému narodu res ni lepo védel, vendar mislimo, da tak učenjak kakor je g. Brandl, mogel bi ob epohalnem delovanji Kopitarjevem nekoliko mirneje in objektivneje soditi. — „Květy“ prinesli so v zadnjem zvezku životopis Preširnov, največ posnet po znanem spisu Levčevem. V ta životopis je vpletenih več sonetov Preširnovih v českem prevodu. Razprava je jako ljubeznjivo in stvarno pisana in Slovenci so hvalo dolžni zánjo vrlemu g. Pěnižku na Dunaji. Takih spisov Slovani potrebujemo v mejsobno poznavanje! — Tudi v Čehih vzbudila je Pypinova „Istorija slavjanskih literatur“ veliko senzacijo. „Lumir“ prinesel je o njej ostro kritiko, v katerej jo hudo graja, da dela Čehom krivico, da prezira imenitne pisatelje česke, a hvali ničvredne, da navaja dosti virov, katerih Pypin gotovo niti pregledal ni itd. Zoper to „Lumirovo“ kritiko oglasil se je g. Kalaš s posebno brošuro, v katerej brani Pypina ter mej drugim trdi, da poleg bolgarske je češka literatura v njegovej knjigi najbolje opisana. Iz Prage se nam poroča, da so ti spisi za Pipyna in zoper njega mej vsem omikanim češkim svetom vzbudili živo zanimanje; osobito dijaki po vseučilišči pričkali so se ves mesec pro in contra, a da naposled je obveljalo to, kar je pisal g. Kalaš.

V *poljskem* Poznanji začel je izhajati od prvega januarja „Przegląd Slowianski“. Urednik in založnik mu je J. Chociscewski. Važen je ta list posebno radi tega, ker nam kaže, da se širi zavednost slovanska tudi mej Poljaki. Za Avstrijo stane „Przegląd“ za četrvt leta samo 1 gld.

„*Krakov-Zagreb*“. Umetniško-književno kolo v Krakovem, katero mej svojimi članovi šteje najimenitnejše umetnike in pisatelje poljske iz vseh delov nekdanje kraljevine poljske, izdal je dragocen album „*Krakov-Zagreb*“, katerega čisti dohodek je namenjen unesrečenim prebivalcem zagrebškega mesta. Na albumu nahaja se prekrasna vinjeta poljskega slikarja Julija Kosaka, v albumu je natisnenih do petdeset narisov najodličnejših poljskih umetnikov n. pr. Matejka, Lipinskega, Pruszkowskega, Buchbinderja, Alb. Kosaka in dr. Mnogobrojne književne sestavke spisali so najodličnejši pisatelji poljski.

Fedor Mihajlovič Dostojevski † poleg J. S. Turgenjeva najslavnejši sodobni ruski pisatelj in romanopisec umrl je po kratkej dvodnevnej boleznij 9. februarja t. l. v Peterburgu. Izguba tega, 1822. leta porojenega umetnika segla je globoko v srce res rusko mislečemu narodu. Vseobče obžalovanje pokazalo se je posebno pri njegovem sprevedu na pokopališče Aleksandro-Nevskega samostana, h kateremu se je zbralo nad trideset tisoč ljudij. — Dostojevski ostal